



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

25. De Eucharistiæ materia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

tio cum proposito confitendi, licet non confiteatur tunc. Effectus sunt tres.

Primus est character, quo insignitur tanquam miles Christi, ut aduersus inimici tentationes sit constans pro Christo: ob id insignitur, seu ungitur in fronte, ut denotetur, quod non debet rubescere Christi crucem, & militiam, sed coram toto mundo, si opus erit, confiteri. Solet autem linteo ligari caput, donec exsiccetur chrisma. Impingitur etiam ei alapa, tum, ut recorderetur suscepti Sacramenti, quod iterari non potest; tum, ut statim induatur Christi vestibus, quæ sunt alapa, & iniuriarum etiam, ut eius fortitudo probeatur: nam miles Christi statim constituitur. AEquum ergo est, ut experimentum aliquod fiat, an pro Christo sustineat pati.

Secundus est gratia, quæ ad hanc fortitudinem datur.

Tertius est affinitas, quæ oritur inter ipsum, & patrinum: qui vnus, vel duo esse possunt, sicut in baptismo. Non licet vt sit ille idem, qui fuit in baptismo, nisi ex necessitate aliqua. Debet autem patrinus esse confirmatus, aliàs non esset affinitas. Possunt autem omnes esse patrini, non tamen vir vxoris, nec contra, nec fratres, vel sorores inter se. Confirmatio omni tempore etiam interdicto conferri potest, & in omni loco honesto, licet non sit ecclesia: quamuis conuenientius in ecclesia detur. Hoc autem sacramentum non est necessarium necessitate salutis: potest enim homo saluari absque confirmatione: tamen ipsam ex contemptu relinquere, peccatum est. Esset autem contemptus secundum aliquos, cum tempore confirmationis ap:ro occurrente, & commoditate oblata suscipiendi, non susciperetur, maximè si probabilitas adsit non futuræ commoditatis.

De Eucharistia materia.

CAPVT XXV.

EA, quæ in alijs sacramentis inquirenda proposuimus, in hoc etiam sanctissimo sacramento prosequi debemus.

Primo autem notare oportet, quamuis in eo duplex materia, & duplex forma appareat, vnicū tamen censerī debet sacramentum, tum ob vnitatem contenti sub illis speciebus, qui

unicus est Christus, tum ob vnitatem effectus, vna enim gratia communicatur: tum ob vnitatem finis: vniōnem enim Ecclesie per vnitatem significat. Est igitur materia huius sacramenti, panis, & vinum.

Vt igitur à pane incipiamus, primò debet esse panis ex frumento confectus, hinc fit, quòd nullus panis ex leguminibus possit esse materia huius sacramenti. Legumina vocantur, quæ non producuntur cum spica, vt fabæ, castaneæ, cicera, amygdala, & reliqua. Rursus nec ex quolibet grano spica producto potest esse materia, nisi sit frumentum, aut species frumentum: vnde ex hordeo, spelta, lolio, milio, auena, & similibus non est materia: potest tamen ex adureo esse, quod est frumentum habens grandia grana, & alba. Similiter ex siligine, quæ est frumentum selectum ex farro: ex amylo verò esse non potest. Debet igitur esse panis ex frumento.

Secundò, debet esse coctus: vnde massa cruda non potest esse materia.

Tertiò, debet ex aqua elementari esse confectus: vnde, si massa ex vino, aut lacte, aut alio liquore conficiatur, non est materia.

Quartò, debet esse purus, seu immixtus, id est, ex frumento solo, & aqua sola, absque mixtione alicuius liquoris, & alterius humidi. Absque mixtione etiam alterius speciei à frumento. Hoc autem intelligendum est, de notabili mixtione: nihil enim obstat, quòd cum frumento aliquot grana alterius speciei, & cum aqua aliquid alterius liquoris fuerit commixtum.

Quintò, debet esse azimus panis. id est absque fermento, in Ecclesia Latina: in Græca verò cum fermentato, adeo quòd peccaret mortaliter Latinus consecrans in fermentato, & Græcus consecrans in azimo, quia quisque consuetudinem suæ Ecclesie tenetur obseruare; tamen consecratio valida esset.

Sextò, debet esse non corruptus: si enim panis corruptus sit, vt speciem suam mutauerit, nullo modo materia esse potest. Hæc igitur est vna materia pars.

Altera est, vinum, ex quo debet confici sanguis Christi, sicut ex pane corpus. Vinum autem debet esse ex vuis. Nullum aliud, scilicet, ex pomis moris, vel radicibus, vel ex alijs quibuscumque potest esse materia.

Rursus, neque potest esse agresta, neque acetum, quia ista non sunt vinum. Potest tamen mustum esse materia, quamuis

recte

recenter esset ex aliquo racemo expressum: hoc etenim vinum est.

Rursus, siue vinum sit album, siue rubrum, potest esse materia. Aliæ species potus esse materia non possunt, vt ceruisia, lac, & alia similia. Cum vino est quantitas parua aquæ adhibenda, quæ simul est materia, siue conuersa sit in vinum, siue non. Peccaret mortaliter, qui scienter non apponeret aquam, & tamen consecratio valida est cum solo vino. Vtraque ista materia, cum consecratur, debet esse præsens Sacerdoti. Vnde non posset Sacerdos existens in classe consecrare vinum, quod est domi, vel in foro; quia forma sunt verba demonstratiua: neque potest demonstrari commodè, nisi quod est præsens, licet non sit opus, quòd sit materia coniuncta, fat est quòd sit in aliqua distantia, quæ moraliter præsentia dicitur.

Rursus hæc vtraque materia, nequaquam habet certam quantitatem, nisi ratione præsentia: posset enim consecrare Sacerdos multos cophinos panis, & vini dolium, si præsentia ista haberet, sicut etiam minimam vtriusque quantitatem. Sed absque ratione, & sine cõuenienti, immodicam quantitatem consecrare, graue esset sacrilegium.

Debet rursus materia vtraque esse certa, seu determinata: fit autem certa ex intentione cõsecrantis: cõsecrat enim quod intendit. Vnde, si extra calicem manent guttæ vini, sicut etiã in altari micæ panis, quamuis præsentia sint, non consecrantur, quia intentio Sacerdotis non tendit ad illa. Quod si aliquis haberet viginti hostias, & intenderet decem consecrare, non determinando illas inter alias, nulla esset cõsecrata, quia non est materia determinata. Notare tamen oportet, quòd quando aliquis consecrat hostias, putans se consecrare tot, & tamen sunt plures, vel pauciores, verè omnes consecrat, quia intentio est consecrandi quod ibi præsens est, & ad consecrandum posuit.

De forma corporis, & sanguinis.

CAPVT XXVI.

Forma consecrandi panis est ista: *Hoc est enim corpus meum.* Illa dictio, *Enim*, non est necessaria necessitate sacramenti: peccaret tamen, qui scienter omitteret. Vt autem dixi-